

Porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi

Referat	Møte 2/19
Dato	25. september, kl.10:00 – 16:00
Sted	Forskningsrådet, møterom Abel 3.

Tilstede: Professor Eva Sørensen, University College London, UK, *leder*
Professor Inga Berre, Univ. i Bergen
Førsteamanuensis Andreas Carlson, Univ. i Oslo
Forskningsssjef Odd-Arne Lorentsen, Yara, Porsgrunn
Seniorforsker Eli Ringdalen, SINTEF, Mo i Rana
Professor Marit-Solveig Seidenkranz, Aarhus univ, DK
Førsteamanuensis Magne Olav Sydnes, Univ. i Stavanger
Forskningsssjef Rune Storvold, NORCE, Tromsø
Professor Bo Wahlberg, KTH, Sverige

Forfall: Professor Mari-Ann Einarsrud, NTNU, Trondheim

Tilstede fra Forskningsrådet:

Avdelingsdirektør Hilde Jerkø
Spesialrådgiver Harald H. Simonsen
Seniorkonsulent Trine Opheim
Seniorrådgiver Ulla Marie Hegnar (sak 13)
Avdelingsdirektør Eivind Hovden (sak 13)
Spesialrådgiver Thomas Hansteen (sak 13)
Seniorrådgiver Bjørnar Kommisær (sak 14 og 15)
Seniorrådgiver Herman Farbrot (sak 14 og 15)
Områdedirektør Fridtjof Unander (sak 17)

Sak PSNATEK 10/19 Godkjenning av saklisten

Vedtak: *Saklisten godkjennes.*

Sak PSNATEK 11/19 Referat fra styremøte 1/19, 24.5.2019

Saksdokument: Referat 1/19, 24. mai 2019

Utkast til referat fra styremøte 24. mai ble sendt styret 3. juni med merknadsfrist 7. juni 2019. Administrasjonen mottok ikke merknader til referatet og dette anses derfor som godkjent.

Vedtak: *Referatet godkjennes.*

Sak PSNATEK 12/19 Spørsmål om habilitet

Saksdokument: Spørsmål om habilitet

Styret diskuterte medlemmenes habilitet for alle saker på sakslisten. Administrasjonen ga i saksfremlegget sin vurdering av styremedlemmenes habilitet i forhold til sak 15/19. Vedtaket som administrasjonen ber styret om å fatte under sak 15/19, er av prinsipiell karakter og er ikke basert på porteføljestyrets vurdering av enkeltsøknader.

Vedtak: *Alle medlemmene av porteføljestyret er habile for å behandle alle saker på saklisten.*

Sak PSNATEK 13/19 Orienteringer

Administrasjonen informerte kort om følgende saker:

- Omorganisering i administrasjonen v /Hilde Jerkø
- Orientering om habilitet og tillit v/Ulla Marie Hegnar, Juridisk avdeling
- Orientering fra Internasjonal avdeling v/Eivind Hovden, Internasjonal avdeling

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 14/19 Informasjon om årets søknadsbehandling

Saksdokument: Orientering om årets søknadsbehandling

Administrasjonen presenterte status i årets behandling av søknader om Forskerprosjekt og ga en oversikt over den videre prosessen i behandlingen fram mot bevilgningsmøtet i november.

Forskningsrådet mottok 2944 søknader om Forskerprosjekt til april-fristen, hvorav 1493 til FRIPRO og 29 til ROMFORSKNING. 1464 av søknadene til FRIPRO er til behandling, etter at totalt 29 søknader ble trukket eller avvist. 469 av FRIPRO-søknadene er rettet til FRINATEK. 28 av søknadene til ROMFORSKNING er til behandling, etter at én søknad ble trukket.

I årets søknadsbehandling er det totalt 96 paneler. Søknadene til FRINATEK er fordelt på ni panelgrupper og 24 paneler, mens søknadene til ROMFORSKNING er fordelt på to panelgrupper og fem paneler. Panelmøtene gjennomføres i perioden 1. august til 11. oktober. Panelene utarbeider omforente vurderinger og karakterer for hver søknad, og rangerer deretter alle søknadene med samlet karakter 6 eller 7.

Porteføljestyrene vedtar hvilke søknader som skal innvilges og hvilke som skal avslås. For FRINATEK-søknadene skal porteføljestyrene legge til grunn ekspertpanelenes vurderinger, føringene i utlysningen, administrasjonens innstilling med begrunnelse, samt tilgjengelig budsjettamme. For ROMFORSKNING-søknadene inngår også administrasjonens relevansvurdering.

For FRINATEK-søknadene legges det opp til at porteføljestyrene gjør sine vedtak uten å gå inn i enkeltsøknader, men heller foretar valg mellom alternative innstillinger, der hvert alternativ svarer til en delmengde søknader som innvilges eller avslås. Så langt det er mulig vil administrasjonen forberede alternative innstillinger som porteføljestyrene kan ta stilling til uten behov for å diskutere enkeltsøknader. Administrasjonen legger opp til vedtak i to omganger, først en bloc-vedtak og deretter valg mellom innstillingspakker for søknadene som ikke faller under en bloc-vedtakene.

For ROMFORSKNING-søknadene legges opp til vedtak i to omganger, først en bloc-vedtak om avslag og deretter valg blant søknadene som ikke faller inn under en bloc-vedtak. Det legges altså ikke opp til en bloc-vedtak om tildelinger pga. forholdsvis lavt utlyst beløp (34 mill. kroner) og mer kompliserende faglige og strategiske prioriteringer.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 15/19 Forslag om en bloc-avslag for FRIPRO- og ROMFORSKNING-søknader i 2019

Saksdokument: Forslag om en bloc-avslag for FRIPRO- og ROMFORSKNING-søknader i 2019

Styret vedtok en prosedyre for en bloc-vedtak om avslag av søknader til FRIPRO, FRINATEK-delen, og ROMFORSKNING i styremøtet 25.-26. november 2019. En bloc vedtak vil gjelde en gruppe søknader der det ikke er noe tvil om det endelige utfallet til søknadene det gjelder, gitt føringene i utlysningen, søknadsmassen, tilgjengelig budsjett og resultatene fra panelbehandlingen. Prosedyren har som formål å gjøre bevilgningsmøtet mer effektivt.

Vedtak:

- 1. Alle søknader til FRIPRO, FRINATEK-delen, med samlet karakter 5 eller lavere, avslås en bloc i porteføljestyremøtet 25.-26.11.2019.*
- 2. Alle søknader til FRIPRO, FRINATEK-delen, med samlet karakter 6 eller 7, men med karakter 5 eller lavere på vurderingskriteriet "Excellence", avslås en bloc i styremøtet 25.-26.11.2019.*
- 3. Alle søknader til ROMFORSKNING med samlet karakter 4 eller lavere, avslås en bloc i porteføljestyremøtet 25.-26.11.2019*

Sak PSNATEK 16/19 Nytt fellesløft – Tverrfaglig forskning

Administrasjonen ga en muntlig orientering om arbeidet med et nytt fellesløft rettet mot tverrfaglig forskning.

Forskningsrådet, UH-institusjonene og forskningsinstituttene ønsker å samarbeide om et nytt fellesløft for å styrke grunnleggende og grensesprengende forskning gjennom tverrfaglig samarbeid. Formålet med satsingen er å flytte forskningsfronten gjennom faglig nyskaping. Dagens og morgendagens samfunnsutfordringer fordrer radikale kunnskapssprang. I så måte svarer fellesløftet både til Langtidsplanens overordnede mål om å utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet og behovet for en nyskapende og tverrfaglig kunnskapsutvikling for å møte samfunnets komplekse utfordringer.

Det planlegges å investere 1 mrd. kroner over 6 år der institusjonene og Forskningsrådet bidrar med 50% hver. Som i de tidligere fellesløftene forutsettes en vekst fra Kunnskapsdepartementet (KD) til FRIPRO tilsvarende Forskningsrådets andel. Fordelingen mellom institusjonene gjøres etter FRIPRO tilslag (i perioden 2014-2018). Det planlegges å benytte en variant av søknadstypen forskerprosjekt med søknadsfrist 6. mai 2020, hvor størrelsen på prosjektene antas å bli 12-25 mill. kr over 4-6 år. Vitenskapelig kvalitet og potensial vil være avgjørende for bevilgning.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 17/19 Revisjon av Forskningsrådets strategi

Administrasjonen ved Fridtjof Unander ga en muntlig orientering om arbeidet med revidert strategi for Norges forskningsråd.

Første utkast til strategi behandles i Styret 6.12.2019 og sendes på høring. Porteføljestyrene gir sine innspill gjennom et planlagt fellesmøte for porteføljestyreledere og Styret i februar. Det er ønskelig med skriftlig innspill fra porteføljestyret i forkant av dette møtet. Porteføljestyret ber om at det settes opp et møte, evt. på telefon eller video, for forberedelse av dette innspillet. Endelig versjon av strategien vedtas av Styret 10.03.2020.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 18/19 Porteføljeanalyse og porteføljeplan

Saksdokument: Porteføljeanalyse og porteføljeplan

Administrasjonen ga en orientering om styrende dokumenter for porteføljestyrets arbeid og presenterte noe statistikk som gir en oversikt over porteføljen innenfor naturvitenskap og teknologi nasjonalt og i Forskningsrådet.

De styrende dokumenter består av:

- Porteføljeanalyse – utføres årlig
- Porteføljeplan – oppdateres ved behov (typisk hvert 4.-5. år)
- Investeringsplan (Handlingsplan) – tidsperspektiv 3 år, oppdateres årlig
- Utlysingsplan – oppdateres årlig

Det ble pekt på at alle porteføljestyrene samlet skal bidra til måloppnåelsen for Forskningsrådet. Dette gjelder både mål i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (LTP), MRS mål gitt av departementene og de mål som er satt i Forskningsrådets egen strategi. For de tre fagporteføljestyrene vil det særlig være aktuelt å fokusere på bidrag til å nå følgende overordnede mål i porteføljeplanene:

- LTP: Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet
- MRS mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 1 i Forskningsrådets (nåværende) strategi: Grensesprengende forskning og nyskaping

Styret ble oppfordret til å blant annet å diskutere følgende spørsmål som en innledning til arbeidet med porteføljeplanen:

- Er det en god balanse i fagporteføljen når det gjelder grunnleggende versus anvendt forskning?
- Langtidsplanen har definert en del tematiske satsinger som skal bidra til å løse samfunnsutfordringer. Er fagenes bidrag tilfredsstillende i dag? Hvis ikke, hvilke tiltak kan settes i verk?
- Er balansen mellom de ulike søknadstypene i investeringsporteføljen tilfredsstillende?
- Unge forskertalenter har vært prioritert de siste årene. Bør denne søknadstypen fortsatt være høyt prioritert framover?
- Er det statistikk styret savner i det videre arbeidet med å lage porteføljeanalyse?

Porteføljestyret ga noen refleksjoner knyttet til hvordan man kan måle kvalitet. I diskusjonen kom det fram ønsker om en mer detaljert statistikk for FRIPRO/FRINATEK og ROMFORSKNING samt statistikk som viser PhD-produksjonen innenfor naturvitenskap og teknologi og hvor kandidatene havner (akademia, off.forvaltning, næringsliv). Grunnleggende forskning er viktig for å kunne møte morgendagens utfordringer og styret ønsket å se fordeling mellom grunnleggende og anvendt forskning innenfor ulike fagområder. Det ble videre ytret ønske om å se ERC tildelinger fordelt på de forskjellige typene grants. Eksellensvirkemidlene FRIPRO og SFF ble trukket fram som spesielt viktige.

Hvor søker er i sin karriere (etter avlagt PhD), kan være et moment som bør diskuteres i arbeidet med porteføljeplanen. Unge forskertalenter er i dag en bra ordning for gruppen som ønsker å sikte seg inn mot ERC Starting Grant. Tilsvarende kan man tenke seg at FRIPRO benyttes strategisk også for søkere som kan være aktuelle kandidater for Consolidator- eller Advanced Grant som et virkemiddel for å økte innvilgelsesandelen for Norge innenfor ERC.

Styreleder oppfordret styrets medlemmer til å komme med innspill så snart som mulig til porteføljeplanen. Spesielt innspill til hovedmål og delmål i tabellen i malen for porteføljeplan. Innspill sendes administrasjonen som sammenstiller disse. En oppdatert versjon sendes ut til styrets medlemmer.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 19/19 Møteplan høst 2019/vår 2020

Saksdokument: Møteplan høst 2019/vår 2020

Følgende møteplan er vedtatt av porteføljestyret:

- 25. – 26. november 2019
Møtestart kl. 10 25/11, møteslutt kl. 16 26/11
- 11. mars 2020 kl. 10-16, derav ½ dag fellesmøte for de tre fagporteføljestyrene,
- 19. mai 2020 kl. 10-16

Vedtak: *Møte 2 2020 fastsettes til den 19. mai kl. 10-16.*

Sak PSNATEK 20/19 Eventuelt

Ingen saker ble tatt opp under eventuelt.

Sak PSNATEK 21/19 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*